

08/06/2019

Последњи дан посете Антиохијској Патријаршији

Последњег дана посете Антиохијској Патријаршији делегација Српске Православне Цркве у петак, 7. јуна 2019, у преподневним часовима посетила је манастир Светог Јакова Персијског. Манастир се налази у селу Дедех у округу Ел Коура у Либану. ([фотогалерија](#))

Манастир је изграђен високо на платоу на северном рубу села и гледа на обалу града Триполија, који се налази на око седам километара. У манастиру живи 29 монахиња. Игуманија манастира је мати Февронија. Манастир је стар преко 800 година, иако историјска истраживања потврђују да се његова изградња проширивала у различитим историјским периодима, о чему сведоче зидови зграда, изградња бране, кровна конструкција, дебљина зидова и још много тога.

После доксологије надлежни архијереј, Митрополит триполија Јефрем поздравио је делегацију Српске Православне Цркве на челу са Патријархом Иринејом рекавши: „Данас у овом манастиру дочекујемо у великој радости Његову Светост Патријарха српског Иринеја, светкујући и празник Вазнесења Господа нашег који смо јуче литургијски посебно обележили, Спасовдан. Славимо празник Господа нашега Исуса Христа који је победио смрт, који се узнео на небеса и сео с десне стране Бога Оца. Данас смо, браћо и сестре, сви ми радосни, јер српску црквену делегацију дочекујемо у оваквом сабрању. Данас имамо благослов над благословима! Благодаримо Вам, Ваша Светости, зато што сте дошли да нас посетите у тешким данима веома деликатним, јер су наша Црква, наш народ и наша држава преживели тешка времена. А све то је од нашег Господа који жели да нас опомене, али и ободри, подучи. Господ је прошао кроз сва села и градове проповедајући своје учење и исцељујући све болесне, тако помажући људима. Такође и Ви,

Ваша Светости и Ваше Блаженство, својом посетом потврђујете да смо једна Православна Црква и да гајимо њено јединство, да смо свуда јединствени као једна Црква у свету. Сви морамо чврсто чувати то јединство, превазилазити сваку тешкоћу, све невоље ових ратова иза нас изазване великим силама и другачијим политикама света. Ваш долазак овде потврђује, кажемо искрено, колико љубави имате, колико љубави имамо као једна Црква и како је проживљавамо као љубав која царује у Светој Тројици.

Данас смо се срели са Вама у овом манастиру Светог Јакова Персијанца, што је један од првих манастира који је основан у најранијем периоду наше историје. Сада много настојимо на томе како да обновимо монашки православни живот у нашој Цркви Антиохије. Наши монаси и монахиње су узносили своје молитве све време до данас, а са своје стране просимо Ваше молитве, које имају велико дејство да очисте савременог човека од свих ђаволских сила и искушења. Желимо да будете доброг здравља како би проносили мир Божији међу нама и другима.”

Добродошлицу Српском Патријарху упитила је и Високопреподобна игуманија Февронија рекавши: „Данас је наше срце радосно, јер су наша уста почела певати нашем Господу што је дозволио да данас будете с нама кад можемо да добијемо Ваше благослове и, што је најважније, благослове Светога Саве, првог архиепископа Српске Цркве. Наше срце је такође пуно радости што је с нама Његово Блаженство Јован, који је увек спреман да нас подучи топлим речима.

Ово свето место је преживело тешка времена. Манастир је био увек чврста стена, као Христова, прошао је кроз дугу историју. Године 1956. св. Јаков Персијанац је обновио овај манастир са шест монахиња и отпочео обнову духовног живота. Имали су благодат од Бога и дали су све од себе, принели себе као жртву Господу благодаћу Светога Духа. Било нам је веома тешко кроз историју. Мати игуманија се разболела и 2015. г. преставила се у Господу. Оставила је иза себе дела и речи као узор нама.

И Ваша земља Србија коју Вам је Бог дао, носила је кроз историју велики крст. Много сте пропатили за своју веру и за наше заједништво. Искусили смо шта то значи да се човек бори за своју веру. Најбољи начин да се боримо у тешком времену јесте ако носимо чврсто Крст. Као што је рекао Ваш претходник патријарх Павле, ми смо се научили кроз искушења, кроз ратове да носимо велики терет. За годину дана смо изгубили много људи. Обновили смо, у својим могућностима, све што је срушено и изгубљено, и можемо потврдити речи великог учитеља вере Српске Цркве, светог Јустина Поповића: Крст грли

све што постоји на свету, посебно човека. Због тога можете да нас убијете, али не можете да нас уништите. Морамо бити сведоци Бога, да Га слаavimo и прослављамо, гајећи наду у васкрсење.

Молимо Ваш благослов да завлада братство међу нашим Црквама, да обављамо своје дужности у тешким искушењима, да будемо сведоци молитве Богу и да прослављамо реч Божју. Молимо се, и Ви се молите за нас и пред нашим светима и пред Вашим светима, а највише пред Светим Савом који је узор за нас. Скромност је философија човека, и тиме се одликовао Сава Немањић. Треба да будемо сви скромни, јер кроз њу долази мудрост, а кроз мудрост добијамо светлост која обасјава све око нас и, ако будемо свети, освећујемо све људе око себе.

Ваше Блаженство Патријарше Јоване, захваљујемо што сте дозволили да будемо с Вама и узмемо Ваш свети благослов. Иако је време кратко с нама, благослов је за нас и велика радост што су с нама Божји људи који нам доносе благослов. Молите се за нас, јер молитва може да нас упути шта да радимо како бисмо се уподобљавали животу нашег Господа. Још једном: Добро дошли међу нас! И добро дошли у Вашу обитељ!”

Беседа Патријарха Иринеја у манастиру Св. Јефрема у Триполију

„Ваше Високопреосвештенство,

Високопреподобна игуманијо и часне сестре монахиње,

Браћо и сестре,

Данас је тренутак велике радости духовне, јер су речи које смо чули од Високопреосвећеног Митрополита и од мајке игуманије пуне духа и благодати Божје. Хвала Вам што сте нам предложили да посетимо овај манастир и његово сестринство.

Ова земља је некада у историји била земља великих манастира и запаженог монаштва. Хвала Господу што се после много проблема и тешкоћа који су народ и Црква преживели манастири ипак обнављају, а и нови се подижу. Монаштво је мера духовног живота у једној Цркви и у једном народу; монаштво шири духовност не само речима, него и животом који је исто тако упечатљив као и речи. Зато се и ми радујемо што, хвала Богу, постоје манастири, постоје монаси који у манастиру пружају пример јеванђељског

начина живота.

И наша Српска Црква има знатан број манастира и монаха и монахиња. За развој монаштва код нас веома је заслужан Николај Велимировић, жички епископ. Он је дошао у Жичу из манастира Св. Наума на Охриду и развио велики покрет и љубав према монаштву. А да није било Другог светског рата, Србија би цветала у монасима и монаштву. Нажалост, после тог рата успостављена је комунистичка атеистичка власт, ништа мање опаснија од негдашњих Османлија. Владика Николај је одведен у логор Маутхаузен и одатле се није могао вратити у Србију, јер му је тадашња власт то забранила. Иако Николај није био у Србији, његов утицај је био присутан у Србији у којој се надаље развијала љубав према монаштву. Умро је у Америци, и наша Црква га је прогласила за светитеља.

Поред њега имали смо оца Јустина Поповића, који је такође много допринео развоју монаштва. У манастирима су се појавиле значајне личности које су снажно делале на неговању побожности и развоју хришћанског духа у народу.

Нажалост, ратно и поратно стање учинило је да су се многи одселили у свет, па је мање житеља у Србији и тиме је мање оних који би се замонашили. С друге стране, овај свет нуди свој поглед на људски живот у овоме свету чиме чини да се многи окрећу од вере и Цркве. Срећом, народ се ипак враћа Цркви, посебно омладина, што је велика срећа и наша радост.

Наш живот није лак, тражи велики подвиг и одрицање, али ако поредимо живот монаха и обичних световњака, живот монаха је много лакши и радоснији, јер све чине у славу Божју. Тако, монасима и монахињама у овом манастиру и овој Цркви желимо много среће у обраћању човека Цркви и вери нашој. Они су светли и светле животом, а то такође привлачи многе као и реч Божја, реч о Богу и вери.

Нека Господ благослови монаштво и овде и у нашој Цркви и у читавом православном свету! Молитве њихове су велике пред Богом. Хвала Вам, Ваше Блаженство, што сте нас довели у ову предивну светињу да видимо монахиње које су посветиле живот Богу и Цркви. Благодарим на даровима које сте нам уручили и који ће нас подсећати на овај боравак овде. Нека Бог благослови наше монаштво и сав хришћански народ!“

У манастиру Пресвете Богородице у Хамату

Следећа посета уприличена је Манастиру Пресвете Богородице у Хамату. Велики број људи дочекао је Српског Патријарха уз већ уобичајен свечани

начин. После доксологије локални епископ, Митрополит Библоса (Вивлоса), Ботриса и Ливанских гора, г. Силуан пожелео је добродошлицу делегацији СПЦ на челу са Свјатјејшим Патријархом Иринејом и рекао:

Слово митрополита Силуана

Ваша Светости Иринеју, митрополите београдско-карловачки и

Ваше Блаженство патријарше Јове X, патријарше Антиохије и свега Исток,

Ваше еминирање, високи, пречасни осеци и монаси,

Брао и сестре у Христу,

“Благословен Бог и Отац Господа нашега Исуса Христа, Отац милосрђа и Бог свате утехе, који су нам теши у своме невојом нашој, да би ми могли да останемо они који су у свакој невољици, утехом нас саме теше Бог. Ако се мучимо, за вашу је утеху и спасење које се постижу подношећи оних истих страдања које и ми трпимо, ако се утешава, за вашу утеху и спасење “(2) Кор. 3-6).

Овим ријечима апостол Павле је сакрао значења која је подједнако прихваћена од стране обе Цркве, Српске и Антиохишке, гдје је њихово учешће у јединственом телу Христовом, уз веро, чини нас оним који имају уде у истом патња, утехи и спасење.

Ово је светлост која је апостол Павле посведочио на писање Дамаска, града до кога сам Вас прао на почетку Вашег посета. То је светлост која сјаја у овом свету манастира под покровитељством Богородице, мајке Светлост, чије се и завршава последњи дан вашег боравка Цркви.

Између два покушаја, урођена у божанском светлу, наша Црква живи свој веро и свече о томе док је путовала путовање које је Бог учинио на начин на који би могли да се обрате много патње које су проживљене. Заправо, наша Архиепископија је поновно рођена у закону који је преживла највише ратне ране.

Седиште Архиепископије и више од четрдесет цркара били су уништени, а десетине хиљада староседелаца је било расељено или присилно да емигрира, али је ипак обновљено оно што је уништено, а многи су се вратили на земљу која су остали. Штавише, наша Архиепископија је претрпела патње народа земље, као и сусједне земље, чије су становнице прешле из различитих разлога, а Црква је настојала да помогне што је било могуће. Све ово је

десило захвјујућих претходника, цевом Високопеосвештенству митрополиту Георгију (Кходр), који су за Ваш благослов и који су дали заклетву да не би обновили седиште Архијепископије четрдесет година до нашег верног народа неће бити обновљене домове и цркве које су угрожене. Овај велики отац и пастир довео је светлост Христову кроза своју свештеничку и епископску службу целим својим божијим засједањем Патријаршије како би украјински Цркву верници који су били Христа и служе вредно и верно Цркво и проповеднички речи, са преданошћу, љубављу и знању, као и посвећењем монашком животом који је поставио самог јогром оживљавања монашког живота у Антиохијској Патријаршији.

Саграђени на свим подножијама у VI веку, збир бројних појмова Богородице у светлости, које је спасавала марсаре од олуја и све броодолмичке стављале под својим заштитом. Манастир се повезује са светитељем који прослављам 26. јанура, а да су свети Јован, који је живео као монах у овом манастиру, и био свет светих Ксенофонта и еголе супруге Марије, и брат светог Аркадије, који су живео као монах у Палестини. Нови манастир, где сада стојимо, датира из 1890. године. У сваком насељу се налазе пјећи који потичу из првих хришћанских векова, у којима је живело много аскета. У нашој Архијепископији живе осам манастира које су жене духовне зидове, као и 153 цркве у много градова и села Ливанске горе.

Ваша Светости,

Било ми је је драго чути од Вас да сте ову апостолску посету ставили у контекст утеловљења јединства Православне Цркве и да се то одражава у многим детаљима Ваше посете. Ми смо уједињени у Исусу Христу, у нашем заједничком сведочењу Њему и служењу ближњима, службом која се заснива на нашој "вери која се изражава кроз љубав" (Галатима 5,6). Историјске везе су нас окупиле још од XII века захваљујући архиепископу Српске Цркве, Светом Сави, који је пренео из манастира Светог Саве Освећеног икону Богородице Тројеручице, коју је свети Јован Дамаскин у тај манастир донео у VIII веку. Знамо да је Свети Сава два пута посетио Антиохију на свом другом поклоничком путовању у Свету земљу, између 1234. и 1235. године. И сада се радује са неба што Ви ојачавате ове везе својим доласком, и благосиљајте све вернике, свештенике и монахе наше Цркве, као и ову Архијепископију, заједно са Његовим Блаженством, нашим патријархом Јованом X и члановима обеју делегација.

Наше историјске везе су ојачане у савременом добу захваљујући многобројним комисијама и конференцијама на свеправославном нивоу;

стога, немојте се изненадити што су нам ваши савремени светитељи добро познати, посебно Свети Николај Велимировић (+1965) и Јустин Поповић (+1979). Неки од њихових списа преведени су на арапски и шпански језик.

Драго ми је што могу представити Вашој Светости знак наше љубави кроз благослове који сте нам донели. Ово је икона наших оснивача, јеванђелиста Марка и апостола Силе, као и икона Мајке Божје Свјетлости. Такође Вам представљам збирку књига о српским светитељима, као што су Свети Сава, Свети Николај (Велимировић) и Свети Јустин (Поповић), као и неке друге поклоне из историјског подручја Библоса. На крају, надам се да ћете бити праћени светлошћу Христовом, која се појавила Павлу и успоставила га као апостола, и светлошћу Утешитеља, кога Мајка Божије Свјетлости великодушно и непрестано излива на оне који траже њено заступање са вером, у нади да ћете донети ово светило Вашим молитвама и нама, речима утјехе, Вашој апостолској служби, и тешком послу за добро Православне Цркве и њених сведока данас. Молимо за Ваше молитвено сећање.

Беседа Патријарха Иринеја у Манастиру Пресвете Богородице у Хамату

Врло је важно да знамо какву је улогу у прошлости имала ова светиња. А то значи да ако ју је имала у прошлости, има је и данас, а имаће је и сутра и за свагда. Српски манастири су имали велику улогу у нашој историји, но, нажалост, турским ропством у 15. веку прекинута је та улога и дуго времена смо провели у ропству. Овде у Либану манастири су, пак, исто имали врло значајну улогу у духовном животу народа. Народ се у најтежим приликама окупљао у манастирима и добијао реч утехе и снагу да издржи све невоље и страдања која су га задесила. Ви сте, између осталог, превели нека дела познатих наших теолога, као епископа Николаја и Јустина Поповића, и тиме сте још више зближили наше две страдалне Цркве. Напомињем да је владика Николај објавио 14 томова студија, проповеди, сазерцања... Истина, имате Ви традицију древних Апостола Цркве, али и дела ових савремених учитеља Цркве биће вам на ползу.

Користим прилику да захвалим на Вашој драгоцености помоћи нашој Цркви у Аустралији, која успоставља своју пастирску улогу; многе сте прихватили, помагали и они су вам веома благодарни. Један Ваш свештеник је помогао нашу Цркву и много му хвала. Нека Господ благослови Вашу Митрополију, Ваш народ и све народе православне и људе добре воље. Ми данас напуштамо тле Либана, носећи велике успомене и богата знања која смо стекли, а још више што смо упознали благочестив народ, добре архијереје и свештенике. Нека Господ помогне Вашем и нашем народу да пребродимо

страдања и искушења и да дочекамо дане слободе и заблагодаримо Господу на свему што нам дарује. Хвала Господу што нас је удостојио да посетимо овај благочестив народ који се успешно руководи благодаћу и силом Христовом. Вама и Вашем свештенству, монаштву и благочестивом народу желим изобилне Божје благослове. Живели на многаја љета!

Најбројнија и најутицајнија верска заједница у Либану је Маронитска црква. У Либану постоји верска подела функција по којој је председник Либана увек маронит. На челу Маронитске (Римокатоличке) Цркве је маронитски патријарх са титулом од Антиохије. Када се изабере нови патријарх, он тражи причест од Римског папе и на тај начин одржава везе са Римокатоликом Црквом. Деле исту доктрину, али имају своју Литургију као и јерархију. Литургијски језик је сиријски. Свештеници и епископи се могу женити. Оснивач ове древне Цркве био је Св. Марон Си-риј-ски који је живео крајем 4. века. Први патријарх Маронитске Цркве био је Јован Марон (7. век). У почетку су били доследни монотелитске христологије, међутим крајем 12. века под утицајем крсташа почели да нагињу ка Римокатоличкој Цркви, што је довело до настанка Маронитске цркве.

Његова Светост Патријарх српски Иринеј и делегација Српске Православне Цркве заједно са делегацијом Антиохијске Патријарије коју је предводио Његово Блаженство Патријарх Антиохије и свег Истога Јован посетили су у петак, 7. јуна 2019, Маронитског патријарха од Антиохије Марбутрус Пшара ел Раи.

Обраћање Маронитског патријарха од Антиохије

Ми и наш Свети Сабор, који је имао годишње заседање, радујемо се да дочекамо Вас и Патријарха антиохијског Јована X и Ваше делегације. У љубави и поштовању радујемо се, радује се томе наша знаменита Богородица која чува наш трон. Ваша благословена посета треба да учврсти односе наше Цркве и Ваше Цркве.

Ваша посета много значи, теолошки и духовно; она много обогаћује у Христу све нас, наше Цркве, наш народ. Заиста, треба да размишљамо о делу наше Цркве и да знамо све о нашем литургијском и теолошком животу. Све то можемо учинити кроз молитву и можемо бити заједно, што је од нас тражио Господ наш пре своје смрти – да будемо заједно, да будемо једно!

Ми смо увек били молитвено с Вама, пратили смо како развијате духовни живот у народу, како чувате Ваш народ српски. Имате 1500 манастира и

црква, посебно на Косову и Метохији, за које сте рекли да је центар Ваше Цркве. Истакли сте да Србија не може напред ако човек изгуби центар свога идентитета, историје, Косово. Одувек сте хтели да останете на Косову, ма како да је тежак живот тамо. И рекли сте да све што се одузме силом од Србије, може да се врати. Нас радује што сте храбри да чувате земљу и народ, традицију и културу.

Поздрављамо Вас што се борите да не изгубите свој идентитет. Ви знате како је велика сила водила рат у Ираку и Сирији. Срушили су многе светиње, на силу су протерали наш народ. И тако су водили два рата, прво убијањем народа, а друго политиком како бисмо изгубили свој идентитет. Сиријске и ирачке избеглице треба да се врате у своје земље да не изгубе идентитет; ако се не врате, онда подржавају оне које су их напали и истерали. Ми смо зато да се Палестинци врате на своју земљу, што је међународно право. Не желимо да Јерусалим буде главни град Израела, зато што они узимају да је Света земља јеврејска, а да наши Палестинци и наш народ сиријски и либански треба да буду избеглице због њихове политике на рачун њиховог идентитета, културе, историје, правде. Зато треба да будемо сви заједно, због тога, Ваша Светости, како сте рекли, све што се узима на силу, може да се поврати, али све што ми сами дајемо, не може се никад вратити.

Историјска је дужност свих Цркава на Истоку да чувају хришћански живот. Овде је било оваплоћење Господа, у ове наше земље се проширило Јеванђеље, овде смо уздигли Крст Господњи, живот човечанства, овде је Црква основана. Одавде се проширило хришћанство у свету преко Апостола, и зато треба да будемо једна Црква, заједно да чувамо свој идентитет. И зато верујмо у нашег Господа Исуса Христа, јер Он је рекао: Ја сам са вама у сведане до свршетка века!

Обраћање Патријарха Иринеја

За мене је и за браћу архијереје који су са мном велика радост, драго нам је што смо у овој светињи. Хвала на речима да смо једна Црква и да јединство треба да чувамо као што су га чували наши преци. Ми смо дуго времена били једна Христова Црква. Сигурно нам је заједнички Господ и Спаситељ Исус Христос и Апостоли који су нам објавили Његову реч преко којих је дошла и до нас. Имали сте велике личности Цркве који су тумачили тајну Откривења. Знамо да је Ваша Црква, као и наша, имала великих проблема и страдања и великих сведочења вере. Иако много страдамо, подносимо та страдања, јер Господ нам даје и снаге да посведочимо своју веру у Њега. Моћници данашњега света чине велику неправду народима, гложећи наше и Ваше

људе, али им Господ даје снаге да дочекају боље дане у своме животу. Знамо да је Ваша Црква много пострадала, како у прошлости тако и у данашњем времену. То је судбина хришћана, али нам Господ даје снаге да својим страдањима посведочимо своју веру.

Хвала Вам што смо споменули велику тему, велику ране наше Цркве и народа, а то је питање Косова и Метохије. Косово је наша света земља, наш небески Јерусалим. Све наше велике вредности су на Косову. Сви значајни историјски догађаји везани су за Косово и тичу се Косова. У последње време Косово су населили Албанци и живели су дуго са првославнима као браћа, али сад настоје да освоје Косово и да оно буде без Срба, да буде само њихова земља, где нико осим њих не треба да живи. Нажалост, такву политику подржавају моћне политичке силе. И што је најтрагичније, не желе само да узму Косово, него и да га даду као што човек даје јабуку пријатељу. Врше велике притиске на нашу државу да се одрекне КМ и свих тамошњих светиња. Боримо се свим силама, уз помоћ других држава, пре свега Русије и других европских народа који нису дали свој глас за независност те наше области. Како да се одрекнемо Косова? Резиденција српских патријараха, Пећка патријаршија, остала би у туђој земљи. Шта тек да кажемо за Дечане и многе друге светиње које су опстале и после рушења у турска времена? Надамо се у правду и истину код других народа који нас подржавају, али највише у своје свете чије мошти почивају на Косову, као светог Стевана Дечанског кога поштују православни Срби и муслимани.

Хвала Либану, хвала Сирији што не пристају да признају Косово и Метохију. Хвала Вам на речима гостопримства које сте нам упутили.

Вашем Светом Синоду који заседа у Бејруту желим успеха и доношење одлука на добро верника.

Данас завршавамо своју посету. Носимо најдубље успомене на све оно што смо доживели. Носимо дивне успомене које ћемо пренети нашем народу, а то је да хришћани овде живе у пуном заједништву са својом браћом. Не само с припадницима Цркава, него и с припадницима других религија, што је свакако за велику похвалу. Молимо се Господу да благослови народ хришћански и све друге народе и људе добре воље. Поздрављам Вашу Светости, свете оце архијереје који заседају на Светом Архијерјском сабору, а Вама и Вашем благочестивом народу нека Господ излије своју изобилну милост!“

Последња дестинација био је Патријарашки манастир Св. пророка Илије у

Схваи на брду изнад Бејрута. Историја овог манастира почиње негде у шестом веку. После османске вдавине овим крајевим, манастир је био одредиште руских конзула, научника и истраживача. Игуман нанастира је Епископ Константин.

После доксологије Владика је пожелео добродошлицу Патријарху Иринеју и рекао: „Добро дошли међу нас. Радује нас што сте с нама као изасланик мира и љубави. За нас Ваш долазак представља благослов. Овом посетом показујете љубав према монаштву. Желим Ваше молитве и благослов за наше братство које је мало, али које је на сигурном пуну, јер желимо да сведочимо Господа нашега Исуса Христа, који је истина, и да проносимо јеванђељске речи као једино спасавајуће. Желимо да благословом Његовог Блаженства будемо снажни у Господу. Желимо казати свету: ми гледамо увек унапред, никад уназад, држећи се речи св ап. Павла. Увек ћемо угледати према Господу и угледати се на Његову смерност да бисмо надвладали зла и имали благослов. Просимо Ваше молитве и молитве Његовог Блаженства.“

Беседа Патријарха Иринеја у Манастиру Св. Илије

Код нас кажу: Конац дело краси. Ово је круна наше посете светој Цркви Сирије и Либана. Видели смо дивне манастире, дивне цркве, дивно свештенство, диван народ и Сирије и Либана, и носимо лепе успомене у нашу Отаџбину и међу наш народ. И овај свети манастир заузеће посебно место у нашим срцима и у нашем сећању. Ви сте много ближе Богу од других и гледате у овој свет озго. А очи свих вас уперене су Богу нашем. У самој Библији Ваше место је споменуто због свог положаја. Тражи се мало подвига да би се дошло овде. Али сви верни који овде долазе, чине то на славу Божју и на спас своје душе.

Завршавамо своју посету светој Цркви Сирије и Либана. Ово је, како рекох, круна наше посете! Хвала Његовом Блаженству на свој љубави и доброту које сте нам указали, митрополитима, свештенству, монаштву, благочестивом народу што су нас примили као своје. Ми смо и заиста дошли међу своје и своји су нас примили као своје. Овој светињи желимо пуно благодати и милости Божје да освећује и просвећује свој народ данас и сутра, као што је то чинила кроз читаву своју историју. Хвала много.

Висока делегација Српске Цркве вратила се у Београд у суботу рано 8. јуна 2019. године.

